

Kraina lasów i krystalicznych jezior

„Na północy hrabstwa Ruppín, niemal na granicy Meklemburgii, rozciąga się na przestrzeni wielu mil łańcuch jezior. Ciągnie się on od miasteczka Gransee aż po Rheinsberg – przez słabo zaludniony krajobraz leśny, w którym – pomijając kilka pojawiających się jedynie tu i ówdzie starych wiosek – natrafić można wyłącznie na leśniczówki, piece szklarskie i smolarnie.” Ten skrawek ziemi opisany przez brandenburskiego poetę i wędrowca Theodora Fontane pod koniec XIX wieku zachował swoje oblicze do dziś. To serce dzisiejszego parku przyrodniczego Stechlin-Ruppiner Land. Obszar o powierzchni 680 km² położony jest na północy Brandenburgii między miastami Fürstenberg nad Hawelą, Gransee, Neuruppin i Wittstock nad Dossą. Od Berlina oddalony jest o 60 km i graniczy bezpośrednio z Meklemburgią-Pomorzem Przednim. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się park narodowy Müritzer (Meklemburgia-Pomorze Przednie) oraz park przyrodniczy Uckermärkische Seen – Jeziora Uckermark (Brandenburgia). W parku przyrodniczym mieszka 17 tys. osób w 38 gminach oraz w miastach Rheinsberg i Lindow (Mark). Przez wieki mieszkańcy żyli tu wyłącznie z leśnictwa i rolnictwa, dziś coraz więcej osób utrzymuje się z turystyki. Przyroda jest ich najważniejszym kapitałem.

Stare buki, przejrzyste jeziora

Lasy bukowe oraz oligotroficzne jeziora – to znaki rozpoznawcze parku przyrodniczego Stechlin-Ruppiner Land. Dwie trzecie powierzchni parku przyrodniczego pokrywają lasy. Szczególnie piękne i cenne z punktu widzenia ekologii są rozległe lasy bukowe. W skali Niemiec buk rośnie już na niecałych 8 proc. swoich pierwotnych obszarów występowania, w parku przyrodniczym odsetek ten wynosi jeszcze około 25 proc. W parku przyrodniczym jest ponad 150 jezior, wśród nich wiele rzadko występujących w kraju jezior oligotroficznych. Mniej więcej połowa ubogich w składniki odżywcze jezior oligotroficznych Brandenburgii znajduje się w tym właśnie regionie. Der

Große Stechlin o powierzchni 425 ha i głębokości sięgającej 69 m to największe i najważniejsze jezioro na terenie całej północnoniemieckiej niziny. Nazwa jeziora ma słowiańskie korzenie – wywodzi się albo od słowa „steklo”, które oznacza „szkło” i które wskazywałoby na przejrzystość wody, albo od końcówki „-tek”, która oznacza tyle co „płynąć, poruszać”. Już przy umiarkowanej sile wiatru fale na jeziorze Stechlin podnoszą się nadzwyczaj wysoko. Jezioro jest też niejako patronem dzieła Fontane pt. „Der Stechlin” z późnego okresu jego twórczości oraz drugiego co do

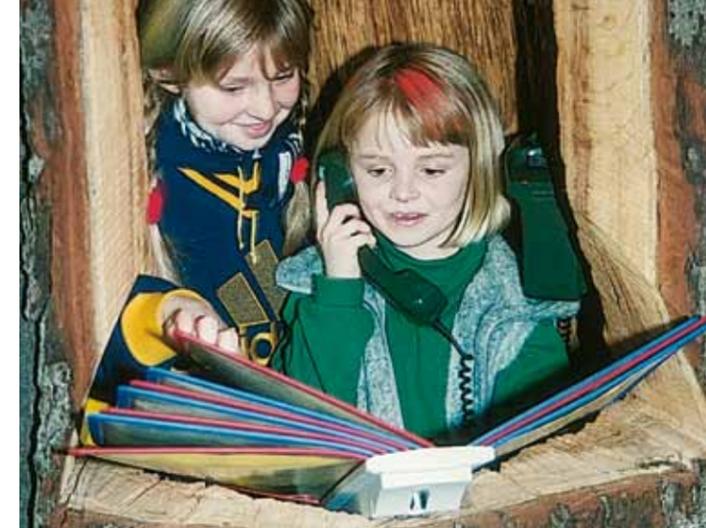
wielkości rezerwatu przyrody na terenie Brandenburgii. Niemal w każdym jeziorze można kąpać się i łowić ryby. Do kajakowania nadają się oprócz wód Haweli i Rhinu zwłaszcza jeziora Rheinsberger Seen. Po Rheinsberger Rhin pływać można tylko w okresie od 15 czerwca do 31 października, przy czym minimalny poziom wody przy górnym młynie w Rheinsberg musi wynosić 65 cm.

Übersatz 1

Złote oko

Zwierzęciem widniejącym na herbie parku przyrodniczego jest gągoł, który w czasie lotu wydaje odgłos przypominający dzwonięcia dzwona. Należy do kaczek nurkujących, a podczas polowania posługuje się wzrokiem. Swoją angielską nazwę „Golden eye” zawdzięcza złotym obwódkom wokół oczu. Gągoł wysiada jaja w byłych dziuplach dzięcioła czarnego w starych bukach. Fascynujący jest pierwszy „wylot” młodych. Niczym małe „kłąbki waty” wyskakują one – z gniazd znajdujących się nieraz na wysokości 8 m, a czasem i wyższej – na ziemię, po czym podążają kaczym chodem za wabiącą ich matką w kierunku wody. Obszar jeziora Stechlin z oligotroficznymi jeziorami i starym drzewostanem bukowym stanowi idealne siedlisko dla tej płochliwej kaczki. Na terenie całego parku przyrodniczego można natrafić również na wydrę, którą trudno skądinąd zaobserwować. Występuje tu także bóbr oraz

Übersatz 2

Dom i ogród zmysłów

Odkryć, dotknąć, przeżyć – na fantastyczną podróż po przestrzeniach przyrody oraz po ogrodzie zmysłów zaprasza Dom Parku Przyrodniczego – NaturParkHaus Stechlin w Menz. Jest to centrum turystyczne parku przyrodniczego Stechlin-Ruppiner Land. Turyści mogą wybrać się tu na fikcyjną ekspedycję, która poprowadzi ich od najwyższych czubków drzew do najgłębszych gruntów jezior. Mogą tu odkryć osobliwości parku przyrodniczego, wejść w tajemnicze korytarze mrówek, nauczyć się języka żaby moczarowej, spojrzeć na świat oczami ważki lub ryby albo porozmawiać przez telefon z żurawiem. Również ogród znajdujący się przy NaturParkHaus ma charakter interaktywny – w czasie jego zwiedzania można wykorzystać wszystkie zmysły. Wiele ziół, krzewów oraz drzew opowiada różne historie i zaprasza do smakowania, wężania, czucia i słuchania. Zarówno NaturParkHaus, jak i ogród sensoryczny są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Grupy wycieczkowe mogą zarezerwować zwiedzanie z przewodnikiem, dla grup szkolnych organizowane są też programy z zakresu edukacji ekologicznej. NaturParkHaus jest czynny codziennie w godzinach od 10.00 do 18.00, zimą do godziny 16.00. Miłośnicy szkła powinni wybrać się z kolei do muzeum szkła w Neuglobsow mieszczącym się w byłym zakładzie szklarskim.

Mogą tu zapoznać się z historią kultury szkła użytkowego oraz historią produkcji szkła w północnych lasach prowincji Brandenburgia w okresie przedindustrialnym.

Najpiękniejszy okres w życiu pruskiego króla

Król pruski Fryderyk Wielki mieszkał jako następca tronu od 1736 roku do śmierci swego ojca w 1740 roku w zamku Rheinsberg. Okres ten uważał później za najpiękniejszy w swoim życiu. Dziś w zamku oprócz lustrzanej sali oraz sali muszlowej mieści się muzeum literatury poświęcone Kurtowi Tucholskiemu. W 1912 roku poeta i satyryk uwiecznił miasto publikując „Rheinsberg – ein Bilderbuch für Verliebte” („Rheinsberg – książka z obrazkami dla zakochanych”). Miasto Rheinsberg jest m.in. gospodarzem corocznego Festiwa-

Übersatz 3

Wydawca: Krajowy Urząd Środowiska, Zdrowia i Ochrony Konsumentów
Referat ds. informacji o środowisku i public relations
14476 Potsdam, OT Groß Gliencke, Seeburger Chaussee 2, Tel.: (03 32 01) 4 22 – 0
Redakcja: Park przyrodniczy Stechlin-Ruppiner Land
Zdjęcia: Blechschmidt, Brandt, Kirsche, Kläber, Krüger, Naturwacht Stechlin-Ruppiner Land, Oldorf, Rasmus, Scheffler, Schindler, Schubert
Mapa: Pro Line Concept, Berlin
Opracowanie graficzne/Produkcja: PoWer-DesignThing GmbH
Druk: bud Potsdam
Stan: Grudzień 2009 roku

Naturwacht Brandenburg

QUALITÄTS NATURPARK

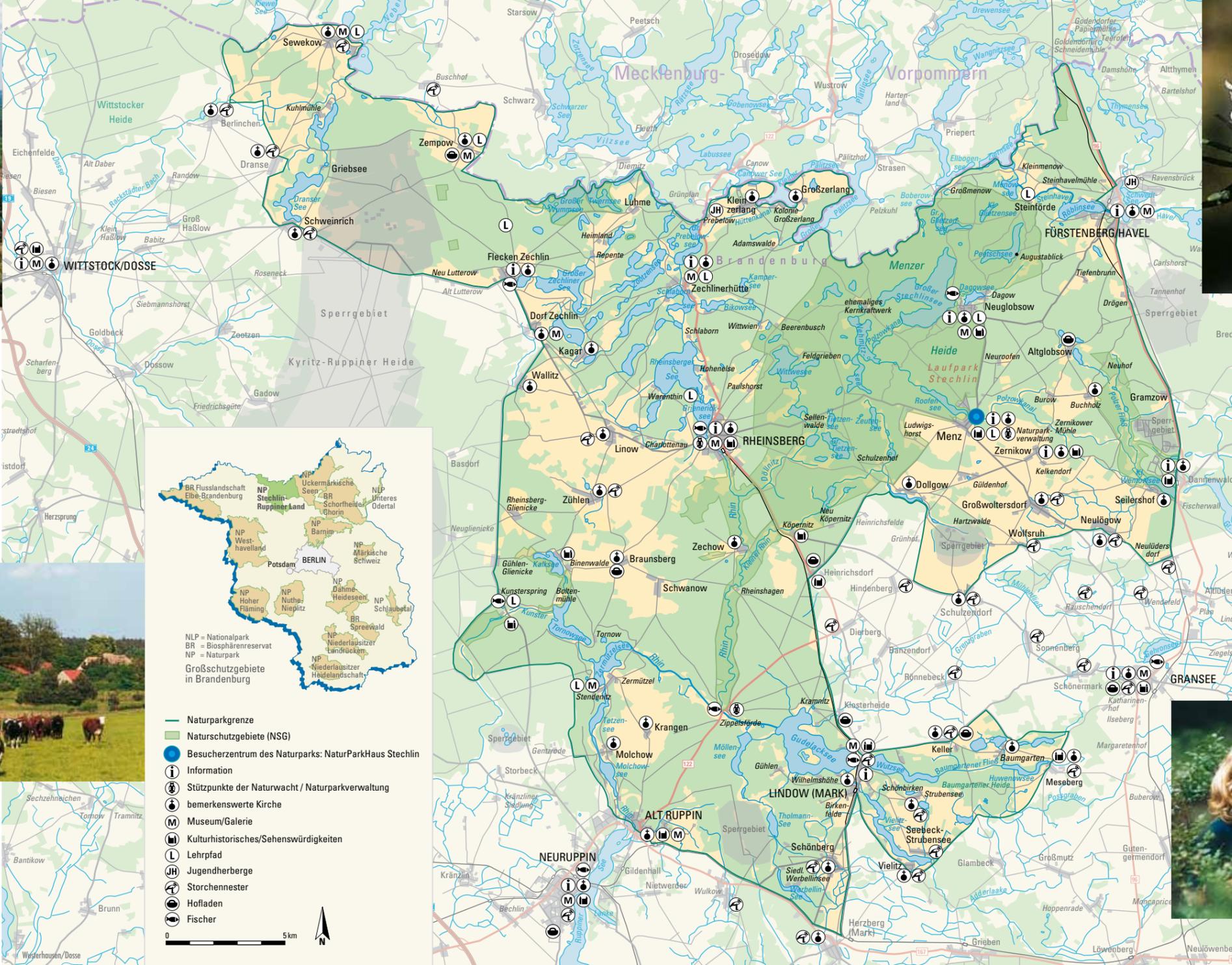
Naturpark Stechlin-Ruppiner Land

Nationale Naturlandschaften

Landesamt für Umwelt, Gesundheit und Verbraucherschutz

Den Stechlinsee mit seiner eigentümlichen vierarmigen Gestalt und den halbinselartigen Vorsprüngen kann man gut auf dem 12 km langen Rundweg erkunden.

Der seltene Sumpfpförtchen ist eine typische Pflanze der im Naturpark noch zahlreich vorkommenden, jedoch bundesweit stark gefährdeten Moore.

Landschaft schmeckt! – unter diesem Motto fördert die Naturparkverwaltung die Vermarktung regionaler Produkte.

Die weiße Nonne von Lindow

Im Drei-Seen-Städtchen Lindow (Mark) ist Entspannung pur angesagt. Als erstes entstand auf einer Landenge zwischen Gudelack- und Wutzsee ein Kloster, um das sich die Sage von der schönen Nonne rankt. Verliebt in einen Jungen von niederem Stande, wurde das Mädchen von den Eltern ins Lindower Kloster geschickt. Der Jüngling schabte und kratzte so lange an den Klostermauern, bis er mit der Angeboteten fliehen konnte. Seitdem sind die beiden spurlos verschwunden; nur zur Mitternachtsstunde ist dort, wo die Liebenden die Klostermauer überwand, ein Kratzen und Schaben zu hören ... Seit mehr als einhundert Jahren ist das heutige Naturparkgebiet als Sommerfrische bekannt.

Erholung in der Natur ist aber nicht nur an den Lindower Seen oder am Stechlinsee bei Neuglobsow möglich, sondern überall im Naturpark: an den Havel- und Rhingewässern, in der Ruppiner Schweiz, in der Baumgarten-Meseberger Heide, an den Rheinsberger Seen und im Zempow-Sewekower Wald- und Seengebiet.

Die Naturwacht oder speziell ausgebildete Natur- und Landschaftsführer geben gern den einen oder anderen Ausflugs- (geheim)tipp oder organisieren auf Nachfrage Führungen und Exkursionen.

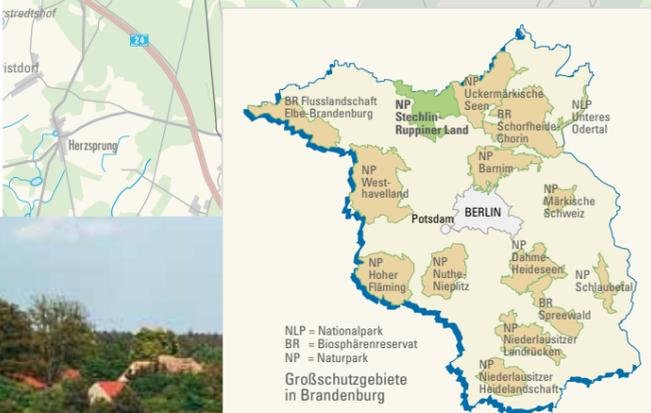

Die Kleine Maräne, eine regionale Spezialität aus brandenburgischen Klarwasserseen, wird von Fischern im Naturpark angeboten.

In den Buchenwäldern mit viel altem und totem Holz sind seltene Käfer wie Hirschkäfer, Eremit oder Heldbock und insgesamt sieben (!) Spechtarten zuhause.

Die Bio-Ranch Zempow, ein Öko-Betrieb mit 500 Hektar und 350 Rindern, lädt zum Landurlaub ein.

- Naturparkgrenze
- Naturschutzgebiete (NSG)
- Besucherzentrum des Naturparks: NaturParkHaus Stechlin
- i Information
- ⓘ Stützpunkte der Naturwacht / Naturparkverwaltung
- ⊙ bemerkenswerte Kirche
- M Museum/Galerie
- K Kulturhistorisches/Sehenswürdigkeiten
- L Lehrpfad
- JH Jugendherberge
- ⊙ Storchennester
- ⊙ Hofladen
- ⊙ Fischer

Naturparkverwaltung Stechlin-Ruppiner Land
Friedensplatz 9
16775 Stechlin, OT Menz
Tel: (03 30 82) 407-0, Fax: 407-15
np-stechlin-ruppiner-land@lguv.brandenburg.de
www.np-srl.brandenburg.de

Stiftung NaturSchutzFonds Naturwacht Brandenburg
Friedensplatz 10
16775 Stechlin, OT Menz
Tel/Fax: (03 30 82) 502 14
stechlin-ruppinerland@naturwacht.de
www.naturwacht.de

Stützpunkte der Naturwacht:

- Rheinsberg
Tel: (01 70) 792 69 47
- Zippelsförde
Tel: (01 75) 7 21 30 53
- Menz
Tel: (01 75) 7 21 30 77

Besucherzentrum NaturParkHaus Stechlin
Förderverein Naturlandschaft Stechlin und Menzer Heide e.V.
Kirchstr. 4, 16775 Stechlin, OT Menz
Tel: (03 30 82) 5 12 10, Fax: 406 41
post@naturparkhaus.de
www.naturparkhaus.de

Tourismusverband Ruppiner Land e.V.
Fischbänkenstraße 8
16816 Neuruppin
Tel: (03 39 1) 65 96 30, Fax: 35 79 07
info@ruppiner-reiseland.de
www.ruppiner-reiseland.de

Tourismus-Service „Bürgerbahnhof“
Rudolf-Breitscheid-Straße 44
Karl-Marx-Straße 1
16816 Neuruppin
Tel: (03 39 1) 45 46-0, Fax: 45 46-66
tourismus-service@neuruppin.de
www.neuruppin.de

Verkehrsverein Rheinsberger Seenkette e. V.

- Tourist-Information
Kavalierrhaus, Am Markt
16831 Rheinsberg
Tel: (03 39 31) 20 59, Fax: 34 70 4
tourist-information@rheinsberg.de
www.tourist-information-rheinsberg.de

• Zechlinerhütte
Rheinsberger Straße 14
16831 Zechlinerhütte
Tel/Fax: (03 39 21) 702 17

• Flecken Zechlin
Rheinsberger Straße 15
16837 Flecken Zechlin
Tel: (03 39 23) 71 50 13 o. 704 12

Tourist-Information
Am Marktplatz 1, 16835 Lindow (Mark)
Tel: (03 39 33) 70 29 7, Fax: 70 29 8
tourist-info-lindow@t-online.de
www.rupp.in.de/lindow

Tourismusverein „Fürstenberger Seeland“ e. V.
Markt 5, 16789 Fürstenberg/Havel
Tel: (03 30 93) 3 22 54
Fax: (03 30 93) 3 23 07
info@fuerstenberg-havel.de
www.fuerstenberg-havel.de

Tourist-Information Stechlin
Stechlinseestraße 17
16775 Stechlin, OT Neuglobsow
Tel: (03 30 82) 70 20 2, Fax: 406 05
info@stechlin.de
www.stechlin.de

Tourist-Information im Heimatmuseum
Rudolf-Breitscheid-Straße 44
16775 Gransee
Tel: (03 30 6) 2 16 06, Fax: 2 16 12
museum@gransee-info.de
www.gransee-info.de

Tourist-Information Wittstock/Dosse
Walter-Schulz-Platz 1
16909 Wittstock/Dosse
Tel: (03 39 4) 43 34 42, Fax: 44 89 96
info@wittstock.de
www.wittstock.de

Übersatz 1

Na przejażdżkę parostatkiem można wybrać się m.in. z Rheinsbergu, Fürstenbergu nad Hawelą i Neuruppinu. Prawie każde jezioro położone na terenie parku przyrodniczego można obejść pieszo. Warto wybrać się też na wycieczkę szlakiem wiodącym wokół Ruppiner Land o długości 250 km.

Übersatz 2

europijski żółw błotny, rybołów i żuraw, zimorodek zwyczajny oraz orzeł bielik.

Übersatz 3

Iu Opery Kameralnej na zamku Rheinsberg. Ponadto teatr zamkowy wykorzystuje Akademia Muzyczna w Rheinsbergu do organizowania różnego rodzaju imprez kulturalnych. W co drugi weekend października w księżącym mieście odbywa się jarmark garncarski, w którym udział bierze ponad 70 wystawców z całych Niemiec.

Übersatz 3